

Välkommen till Solstrålen

Syftet med filmen är att eleverna ska få reflektera kring faktorer som kan bidra till en bra respektive dålig arbetsmiljö samt diskutera hur de kan hantera utmaningar kopplade till dålig arbetsmiljö.

Tidsåtgång: 40–50 min

Material: Powerpoint. Pennor och post-it lappar till alla elever.
Whiteboardtavla och whiteboardpenna

Instruktion:

1. **Visa bild 1** Inled med att berätta att dagens lektion ska handla om arbetsmiljö. Att ni kommer ha gruppdiskussioner och titta på film.
Visa bild 2 Läs upp texten om arbetsmiljö.

Vad är arbetsmiljö?

Förenklat kan en säga att arbetsmiljö är den miljö vi vistas i när vi arbetar. Arbetsmiljön kan vara ohälsosam och farlig eller säker och hälsosam. Det är vanligt att prata om antingen fysisk eller psykosocial arbetsmiljö. Den fysiska arbetsmiljön kan handla om hur varmt eller kallt det är, störande ljud, dålig luft och besvärliga arbetsställningar. Den psykosociala arbetsmiljön kan istället handla om mobbning, diskriminering, stress eller bristfälligt ledarskap. Vi är alla olika och kan behöva olika saker för att trivas, känna oss delaktiga och inkluderade på en arbetsplats. Att ha en bra arbetsmiljö är därför viktig för personalens välmående på arbetsplatsen, både på kort och långsikt.

2. Berätta att de nu ska titta på en film som visar hur arbetsmiljön kan se ut på vissa arbetsplatser. Säg att de med fokus på den psykosociala arbetsmiljön ska fundera över hur arbetsmiljön i filmen är, och på faktorer som kan bidra till en bra respektive dålig arbetsmiljö.
3. Spela upp filmen.

4. **Visa bild 3** Diskutera 2 och 2:

- Hur tycker ni Klara och läraren ska hantera situationen som Klara befinner sig i? (Borde hon stanna kvar eller borde hon byta apl-plats? Varför? Varför inte?)
- I filmen är det tydligt att Klara värnar om de äldre och vill att de ska ha det bra. Men som ni såg var det inte alltid så lätt. Klara stötte på en del motstånd, både från sin handledare/ chef och kollegan Gunilla. Hur tycker ni Klara hanterade situationerna? Hade hon kunnat göra på något annat sätt?

5. Dela in eleverna i grupper om 3–5 personer.

6. **Visa bild 4** Diskutera i grupp:

- Om du är ute på apl och ser att dina kollegor missköter sitt arbete hur skulle du hantera det? Hade du sagt ifrån? Varför? Varför inte?
- Vilka risker finns med att ifrågasätta kollegor i en högre maktposition?
- Vilka risker finns med att inte säga ifrån och bara bita ihop?

7. Lyft i helklass vad som diskuterats.

8. Dela ut post it lapparna.

9. **Visa bild 5** Berätta att eleverna i samma grupper, utifrån filmen och egna erfarenheter, ska diskutera och skriva ner vad som kan bidra till en bra respektive dålig arbetsmiljö.

10. Skriv upp orden "Dålig arbetsmiljö" och "Bra arbetsmiljö" på whiteboardtavlan och be en elev från varje grupp skriva på tavlan vad de diskuterat.

11. Läs upp vad eleverna anser bidrar till en dålig arbetsmiljö.

Tips till lärare!

När du läser upp vad eleverna anser bidrar till en dålig arbetsmiljö finns en risk att Gunilla pekats ut som en bidragande orsak till att arbetsmiljön på Solstrålen är dålig. Här är det därför viktigt att försöka mänskliggöra Gunilla. Det kan göras genom att med utgångspunkt i Gunillas karaktär försöka förstå varför Gunilla beter sig som hon gör. Du kan t ex fråga vilken påverkan de tror att chefen har för Gunillas beteende, och vilken påverkan de tror det kan ha att hon aldrig hinner spendera tid med sina barnbarn.

Sammanfatta genom att berätta att dålig arbetsmiljö många gånger hänger ihop med flera olika faktorer. På ett övergripande plan kan det handla om organisatoriska faktorer, det vill säga hur arbetet ordnas, styrs, kommuniceras och hur beslut fattas. Om en arbetsplats inte fungerar organisatoriskt så riskerar det att leda till dålig arbetsmiljö. En konkret konsekvens kan vara att arbetstagare, istället för att rikta sin frustration mot arbetsgivaren, tar ut sin frustration på varandra och/ eller som i filmen, på brukarna.

12. Läs upp vad eleverna anser bidrar till en bra arbetsmiljö

13. Avsluta med runda där alla får svara på frågan:

- Vad kan ni göra för att bidra till en bra arbetsmiljö?

Tips till lärare!

Beroende på vad eleverna diskuterat kan du lyfta att en kan:

- Hälsa på kollegorna
- Försöka se till att alla på arbetsplatsen känner sig inkluderade
- Ordna sociala aktiviteter efter jobbet